

ÁLLATTENYÉSZTÉSI ÉS TEJGAZDASÁGI LAPOK

A „GAZDASÁGI LAPOK“
INGYEN MELLÉKLETE.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VIII., József-utca 15. sz.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez, az előfizetési és hirdetési pénzek a kiadóhivatalhoz czimzendők.

Kéziratokat a szerkesztőség nem ad vissza.

Előfizetési ár a „Gazdasági Lapok“ nélkül:

Egész évre 10 kor.
Fél „ 5 „

TELEFON: József 40—66.

Az e lapokban foglalt minden cikkért az utannyomas joga fentartva.

TARTALOM.

	Lap
A feketetarka friz marha	119
Baromfitenyésztésünk védelme. — Kövy József	119
Kérdések és feleletek	120
Kérdések: Mézélő virágok tiltatása. P. S. — Tartaléklép hiányon hogy segítsék. Sz. P.	
Feleletek: Saanenthalai kecske hol kapható? Végh Kálmán Mátyas. — A malacok etetése. — a.	
Kisebb szakközlemények	120
Hírek	120

Védőoltóanyagok

lépfene, sertésorbáncz, sorozező üszök, gümőkór stb. ellen.

RAPID SERUMOK

lépfene, sertésorbáncz, sorozező üszök, sertésvész, vérhas, fertőző tüdőlob, baromfi kolera, mirigykór stb. ellen.

ÁLLAMI FELÜGYELET ALATT ÁLLÓ LABORATORIUM

VÉDŐOLTÓANYAGOK TERMELÉSÉRE

○○○ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG ○○○

BUDAPEST, IX., LÖNYAY-UTCZA 18/b.

Sürgőnyczim: Vaccin Budapest.

Interurban { reggel 7-től este 6-ig: József 20—14.
telefon: { este és éjjel: József 22—58.

Serumos kombinált oltóanyagok fertőzött állományok és gyógyító oltóanyagok betegállatok kezelésére.

Kivánatra speciális tájoltóanyagok készíttetnek.

A feketetarka friz marha.

A feketetarka friz marha a hollandi lépmarháának egy oly fajtája, mely igen bő tejelő és e mellett könnyen hizik is. Ezen két kiváló tulajdonsága miatt a fekete-tarka friz marha tenyésztése az utolsó 30 évben számos országban egyre jobban terjed. Ezen friz marha aránylag rohamos terjedése a mellett szól, hogy a hollandiak tenyésztése nemcsak bizonyos vidékeken lehetséges és különösen ott, hol ezek keresztezése hazai fajtákkal eredménynyel jár. Nekem ez a véleményem, hogy a haladó mezőgazdaság és különösen az állattenyésztés oly irányban fog fejlődni, mely az eredeti hazai fajtákat jobban termelő szarvasmarha fajtákkal fogja helyettesíteni. (A hazai szarvasmarhatenyésztés már majdnem két évtized óta halad ilyen irányban.) Arra fognak a gazdák törekedni, hogy a fejési átlag fokozatosan magasabb eredményeket érjen el. Mindenesetre különös, hogy azokban a különböző országokban, a hol a fenti új irányzatot követték és a régi tenyésziránnyal való szakításon és az azzal kapcsolatos nehézségeken túltették magukat, a hollandi marhával próbálkoztak, és ezen próbák annyira beváltak, hogy rövid időn belül azon meggyőződésre jutottak, hogy a hollandi szarvasmarhafajta tenyésztése mellett sokkal jobb eredményeket lehet elérni, mint a régi tenyészjeljárások mellett. A feketetarka friz marha tejének átlagos zsírtartalma 3 és 3½ % között váltakozik. Jobb tehénészetekben a már teljesen kifejlődött állatok fejési átlaga rendszerint már 5000 kg. és jobb vidékeken az istállóátlag nem megy a 4000 kg.-on alul. Idősebb tehének adnak gyakran 6000 kg.-ot és találhatunk oly egyedeket is, melyeknek évi tejtermelése 10,000 kg.-ig emelkedik. Ha az évi fejési átlagot 4500 kgra tesszük, sőt még akkor, ha az 3000 kgra visszamegy, még mindig jobb eredményeket érünk el a hollandi marhával, mint az országnak különböző hazai fajtáival. Ha most állatállományunkat javítani akarjuk, ez esetben ajánlatos, a hollandi fajtának legjobb tejelő marháját vagyis a friz feketetarka marhát beállítani. A fekete-

tarka friz marha még eddigéle mindenütt meghonosodott és ezt a legjobban igazolja azon körülmény, hogy ezen állatokat ma is a világnak egymástól nagyon is távol eső részeiben mindenütt tiszta vérben tenyésztve találjuk.

Megfelelő jó állatoknak rendes áron történő beszerzése gyakran nehézségekbe ütközik, mert a gazda nem tud megfelelő és pártatlan felvilágosítást az eladó állatokról szerezni és a külföldről odaérkezett vevőnek nincsenek az ottani gazdaközönsséggel megfelelő összeköttetései. A frizlandi gazdasági egyesület a tenyészállatok és termények könnyebb beszerzése végett egy gazdasági tanácsadó irodát szervezett, melynek feladata, az érdekelt vásárló közönsséget megfelelő pártatlan felvilágosító adatokkal ellátni. Az egyesület gazdasági tanácsosa dr. H. Molhuysen Leeuwardenben kívánatra bármikor kész egy megbízottat megnevezni, kinek díjtalan ellenőrzése mellett a feketetarka friz marha beszerezhető.

Baromfitenyésztésünk védelme.

Wien város magisztrátusa a husfogyasztás szabályozását tárgyaló rendeleteiben többek között eltiltja a tyukok s illetve a tyukhus árusítását, hogy a közlelmezésben annyira nélkülözhetetlen tojást a jövőre is biztosítsa a közfogyasztásnak. Baromfitenyésztésünk védelmével nem csupán ily szempontból, hanem általánosságban is kell foglalkoznunk, mert tagadhatatlan, hogy a háborúnak a baromfitenyésztésre is van oly hátrányos hatása, melyet a lehetőségig megszüntetni mai baromfitenyésztésünknek elsőrangú érdeke.

Nem vitás tény az, hogy a husellátásban mutatkozó hiányok részben ma is, de a jövőben egész biztosan ráterelik a husra éhes fogyasztók figyelmét a baromfira. A rendkívüli, szinte abnormisan magas husárak átplántálódnak a baromfi udvarra is, a mi következésképp fokozni fogja az eladási szándékot. Hogy az ilyen, többé-kevésbé értéken felüli árak mily nagyon csábítják a gazdát (leginkább a kis gazdát) állatai eladására, nem minden aggodalom nélkül szemlélhetjük a szarvasmarha és sertés tenyésztésnél s egész bizonyosra vehetjük, hogy ugyanez mind fokozottabb mértékben be fog következni a baromfi udvaron is. Hogy ezt a megnyilvánuló nagyarányú keresletet a baromfitenyésztő gazda ki tudja elégíteni, indokolt, ha talán a rendesenél is nagyobb arányban szaporítja a baromfit, a »jusson is, maradjon is« elvéből kiindulva. T. i. jusson elegendő eladásra, és maradjon megfelelő mennyiség továbbtartásra, tojástermelésre.

Am, a mai abrak beszerzési viszonyok közepette ez a tanács kissé teljesíthetetlennek látszik. Mert bár a baromfi, most, mikor az egész napot kint töltheti a szabadban, élelmének nagyrészét önmaga is meg tudja keresni, azért nem nélkülözheti azt az eleséget sem, melyet a gazdának kell előteremtteni s a mi ha nem is sok, de mégis csak olyan takarmány az, a miből ma igen kevés van.

Szigoruban kell tehát kezelni bizonyos dolgokat, a melyeket mindig észszerű volt szem előtt tartani, ma azonban a viszonyok kényszerítő hatására elmulasztani egyenesen bűn.

Wien városa eltiltotta a tyukok árusítását. Ez az intézkedés kétségkívül helyes, azonban nem egészen helyes az, ha a tilalmat minden tyukra általánosítjuk. A tyuk tojó képessége közismert módon korlátolt, gazdasági szempontból pedig meglehetősen rövid lejáratu időhöz kötött. Ugy áll ugyanis a dolog, hogy három évesnél idősebb tyukokat — általánosságban szólva s a pepiner tenyészetekben számbajöhető kivételeket figyelmen kívül hagyva — nem érdemes a gazdának tartani. Rendszeresen ösz felé szokták a selejtezést elvégezni, bár az észszerűség mindenképp azt parancsolja,

hogy a tyukot, ha ideje letelt, azaz kitojta magát, nyomban távolítsuk el a baromfi udvarról, mert akkor már ingyen pusztítja a takarmányt. — Nos, ezt az észszerű dolgot végezzük el most! Sok ezerre rug annak a baromfinak — tojó tyuknak — a száma, a mely ily czimen kerül majd a fogyasztás részére és nem éppen kis mennyiségű az a takarmány, a mely így fog a baromfitenyésztés részére felszabadulni.

Nagyon természetes, hogy a baromfitörzs-állományban ily módon beállott apadást ősszel erre most is gondol. Külön tartja és gondosabban táplálja azokat a csirkéket, a melyeket tenyészanyagként szánt. Am, ha valaha, ugy most kell igazán szigoruan megválogatni mindazt a csirkét, kacsát stb., a melyekből tenyészörzseinket óhajtjuk felfrissíteni, s a melyekből a fölösleget, mint tenyészanyagot kívánjuk eladni. *Késő őszig etetni azt a csirkét, a melyről már ma is láthatjuk, hogy ugy sem lesz belőle semmi, oly takarmány pocskolás, a melyet a mai időben megengedni nem lehet.*

De a másik végletbe sem szabad esni! Azért, mert, a takarmány drága, a beszerzése nehéz, nem szabad az állományt túl kicsire apasztani. Ne feledjük: akár tenyészállatot, akár husbaromfit, akár tojást, vagy más baromfiterméket adunk el, annak értéke arányban van a magas takarmány árakkal. Jól teszi tehát mindenki, ha arra való, értékes tenyészanyagját fölneveli s csak azoktól az egyedektől szabadítja meg szigorú gondossággal baromfiudvarát, a melyeket tenyésztési célokra alkalmatlannak ítél.

Megesett az elmúlt őszön is, hogy a várva várt állami bevásárlás elmaradt. Lehetséges és inkább valószínű, mint nem, hogy az idén sem jöhet az állam, mint vásárló a baromfiudvarokra, de ha az a 10.000—12.000 drb nemes baromfi a tenyésztők nyakán is maradt, ezekből a megtartott tojó tojáshozadékkal megfizeték tartási költségeiket, s a kakasok s általában a husra eladott baromfi is megtérítette a neveltetésére fordított költségeket, tekintettel a husbaromfi és tojás igen magas árára. Tény, hogy csalódott igen sok tenyésztő számításában, de ez a csalódás legfőként a remélt és elmaradt haszon miatt érte, mert kész kiadásai okvetlen megtérültek. Hát ugyanez az eset most is beállhat! De mert a magas baromfi árak most is meg vannak, s a tojás is mindig és minden mennyiségben igen jó áron talál vevőre, a tanács is csak az: tartsunk meg minden tenyészanyagot őszig, addig olcsóbban él s azután még mindig lehet határozni arról, mit szabad is kell télire is megtartani.

Baromfitenyésztésünk védelmének legfontosabb kérdése a *takarmány!* Ha biztosítva tudjuk, hogy baromfiaink elviselhető áron juthatnak elegendő takarmányhoz, könnyebben is fogadhatjuk meg azt a ma már általános tanácsot: *tartsunk sok baromfit!* Nálunk a baromfi etetésben még mindig a gabonaneműek és tengeri viszik a főszerepet. Éppen ezért nem csekély zavart okozott az a baromfi udvarokon is, mikor elrendeltetett a gabonaneműek általános requisitioja. Ugy látszik, a jövőt illetőleg valamivel jobb lesz a helyzet, mert egyik-másik gabonanem olcsóbban lesz megszerezhető s okos beosztással már most is összegyűjthet mindenki bizonyos mennyiségű takarmány készleteket.

Azonban nagyon is indokolt, ha a fősulyt nem a kenyérmagvakra fektetjük; ott a köles, a czirok, mint részben pótlója a buza, árpa, kukoricának. Fehérjetartalma igen kedvező a korpának, olajpogácsának, gondoskodjunk valami napraforgóról, biztosítsuk burgonya és répa-szükségletünket s főként ne feledkezzünk meg arról, hogy a pillangós növények szárított levélzete is igen jó baromfi eledel. Ha az említett takarmányokon túl egy kis jobb minőségű gabonaocsut s esetleg valami gyengébb minőségű

kukoriczát is beszerzünk, aggodalom nélkül várhatjuk a telet.

Természetesen, most és majd ősszel is, mindaddig, míg azt az időjárás megengedi, tartsuk szabadban baromfiainkat, mert kinn bogarászva, szemelgetve igen sok eleséget tud a házi szárnyas megkeresni, jól teszi tehát mindenki, ha még most is kitelepíti szabad térségekre szárnyasait, a hol terített, ingyen asztal vár rájuk. S így a tanács sem kivihetetlen: tartsunk és neveljünk sok baromfit.

Kövy József.

Kérdés. Mézelő virágok ültetése.

Vajjon sokat javitnék-e azzal a méhlegelőn, ha a házikertembe mézelő virágokat ültetnék? Ugy vélem, hogy akkor nem kellene a méheknek olyan messzire szállni, hanem közelebb találnák a nektárt.

P. S.

Kérdés. Tartaléklép hiányon hogy segítsék?

Vettem 6 db. kaptárt közép kijárával, Hanemannráccsal, de csak a fészke van mindegyiknek beépítve. Ugy tudom, a méztérben nem szívesen épít a méhcsalád, már most azt szeretném tudni, miként lehetne rajtuk segíteni. Megjegyzem, se több méhem, se egy darab tartaléklépem nincs.

Sz. P.

Felelet. Saanenthali kecske hol kapható? című kérdésre.

Legyen szíves a kérdező e tekintetben a saját vármegyéje gazdasági egyesületének titkári hivatalához fordulni kérdésével. Tudomásom szerint saanenthali kecskét Moson megyében tenyésztenek p. o. Magyaróvár körül; de ezek is keresztezések importált bakokkal. Részemről jobban ajánlom, ha kérdező is import bakokkal kísérletezik és a helyi vagy vidéki, gondosan kiválasztott, tejelőekkel keresztezve fejleszti ki állományát; ez lassu eljárás ugyan, de nem vagyunk annyira kitéve valamilyen újabb — (hiszen eddig is van már bőven!) — kór behurcolásának. Sőt ha helyben is van jó fajta kecske, tessék ezt kitenyészteni!

Végh, Kálmán, Mátyás.

Felelet. A malaczkok etetésére című kérdésre.

Hogy a kukoricza alkalmas takarmány-e a malaczkoknak, az azon fordul meg, hogy a konyhamoslék, hulladék, kerti gyom stb. milyen mennyiségben kerül feletetésre. Mindenesetre az elválasztás utáni időben, ha a malaczkok az említett takarmányozásban részesülnek, ajánlatos a takarmányozást korpával kiegészíteni. Ha árpa rendelkezésre áll, jobb mint a kukoricza az ilyen fejlődő állatnak, minthogy az árpának viszonylagos fehérjetartalma nagyobb, tehát a szükséges tápanyagokat célszerűbb arányokban tartalmazza. Az elválasztás utáni időben általában a legalkalmasabb takarmányfélék az árpa, korpá, lefőlözött tej.

— a.

Kisebb szakközlemények.

Lovak a világháborúban. Európában 43 millió ló van. Ebből Németországban 43; Franciaországban 31; Angliában 20; Ausztria-Magyarországban 39; európai Oroszországban 24 millió; ázsiai Oroszországban 90 millió ló van. A számok szerint ellenségeinknek lovak dolgában fölényben kellene lenniök. A valóság azonban másképp fest. Franciaországban a lóanyag nem kielégítő, sőt Franciaország hadserege a silány lóanyag miatt lovak szűkében van. Igaz ugyan, hogy Oroszországnak feleslege van, de ezt szövetségeseihez eljuttatni nem áll módjában.

A sertés. Az a figyelem és szerető gondozás, mely kivált a mai időben a mi igénytelen sertésállatunknak a legkülönbözőbb körök részéről úgy kijut, élénken emlékeztet a középkorra, a midőn a disznótenyésztés s hizlalás a városokban virágzott, ha mindjárt a nyilvános egészségügyi állapotok rovására is; hiszen az akkori polgárok a kedves állatnak nagy mozgási szabadságot engedtek és a város utcáin szabadon hagyták csatangolni. Párisban pl. a disznók, egyéb lábas jószág mellett és azzal együtt a város szemét- és pocsolyaborította utcáin előre-hátra kóboroltak és a lakosok lépten-nyomon beléjük botlottak. 1131-ben egy disznó, Vastag Lajos 15 éves fia lovának a lába közé került; a kis herceg lebukott a lóról és szörnyet halt. Ezentul meg is tiltották, hogy a disznókat ki ne merjék az utcára eresztetni; a Szent-Antal apátság azonban ellenszegült és megint kint barangoltak szabadjára a disznók; csak éppen csengőt kellett a nyakukba akasztani, akkor kedvükre turhattak mindenfelé és lubiczkolhattak az utszéli pocsolyában. A német városi polgárok is nagyon szerették az állattenyésztést, kivált pedig a disznókhoz ragaszkodtak. Pékek, molnárok, szatócsok a világért le nem mondtak volna róluk. Legalább egy-két darabot mindenik tartott az udvarán — jobban mondva az utcán. Hisz ugy kevesebb baj volt velük. Aztán a pásztorok kora ősszel az erdőbe hajtották őket — makkolni; a gazdáik meg nyugodtan láthattak mesterségük után. Egyébkor pedig a dédelgetett állatok bátran kóborolhattak az utcán és nem ütközött meg rajta senki, ha mások kapuja előtt ólalkodtak és a járőkeket bepiszkolták. Frankfurtban egy teret, egész kedélyesen „Auf der Schweinemist« neveztek el. A következő idők kulturhaladása abban nyilvánult, hogy a sertések fönt nevezett szabadságjogait kissé megnyirbálták. Így Ulmban elrendelték (1410), hogy disznókat csak délelőtt 11—12-ig szabad az utcára kibocsátani. A nürnbergi rendőrség a XV. században így intézkedik: »Egészségi okból, aztán mert a városi jó rend különben is szép hírnévnek örvend, továbbá, mert nemcsak a lakosok, hanem más tisztos idegenek, urak, sőt hercegek is megbotránkozhatnak, ezentul nem szabad a polgároknak disznót a házak elébe a gyalogjáróra és közterekre kicsapni.« 1481-ben Frankfurt városa a disznótartást egészen eltiltja. Münchenben sem engedik 1489 óta a disznóolagnak az utcái vonalon való építését. (Vajjon ezt a müncheni tilalmat nem lehetne-e a mi al-

földi nagy városainkban érvényesíteni? Egy darab középkor tűnék el vele. Vagy egyelőre elég lenne az „ólakat“ a nyaralók közül kiküszöbölni?) 1553-ban megparancsolja a frankfurti tanács a számtartójának, pusztítsa el az utcán falkástól csatongoló disznókat és kutyákat. Sokszor próbálják az egyes polgárok által tartható disznók számát megállapítani, különösen a pékeknél, akiknek legtöbb hizójuk szokott lenni; a tanácstagoknak természetesen többet engedtek meg — kettőtől nyolcz darabig. A disznókra, bármily furcsán hangzik, a költészet is rátette a kezét. Bizonyosság reá egy Nürnbergget dicsőítő ének 1490-ből.

Huskonzerválás sóval. Egy orosz szabadalom szerint konzerválás céljából az összes kusnemeknél, a következő vegyületet használják jó eredménnyel: 50% konyhasó, 30% borax, 20% natriumbikarbonát.

K. Zd.

HIREK.

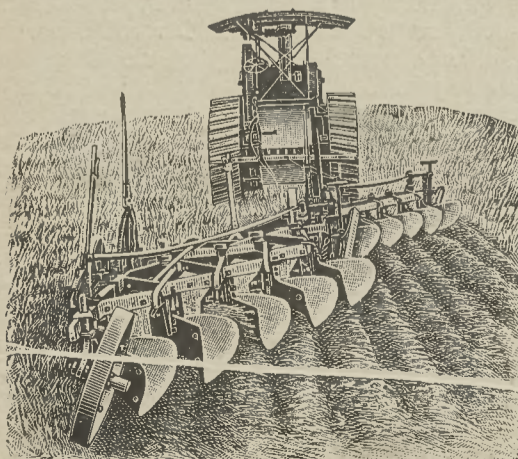
Németország szarvasmarhaállománya. Berlinből írják, hogy a sertésvágatások fokozása következtében a sertésállomány jelentékenyen csökkent ugyan, viszont megállapítható, hogy a szarvasmarhaállomány emelkedett. Az 1913. évi számlálás szerint a német birodalom területén 20.9 millió szarvasmarha volt, míg 1914-ben az állomány már 21.8 millió darabot tett ki. Az emelkedés a 75 kg.-nál könnyebb borjúk és a 7 évnél fiatalabb tehének vágatási tilalmában találja magyarázatát. A birodalmi kormány a depekoráció ellen továbbra is küzdeni akar és idejekorán gondoskodni fog a kellő takarmánymennyiségek biztosításáról.

Tanuljunk tőlük!

A marhadragító nagybirtokos. Grácban letartóztattak egy Wrentschur nevű nagybirtokost, akinek Mahrenbergben nagy kiterjedésű uradalma van. Azért indul meg ellene az eljárás, mert több százezer koronáért marhákat vásárolt és a tömeges vétellel mesterségesen felhajtotta a marhák árát.

Dicséretet érdemlő cselekedet az osztrákok részéről. Hát nálunk miért nem üldözik a piaci termékek felhajtót?

A husfogyasztás korlátozása. Az állatállomány készletének kiméltése végett a miniszterium 2357—1915. M. E. számú rendeletével tudvalevően eltiltotta a marhahusnak, borjúhusnak és sertésusnak a hét két napján, kedden és pénteken való kimérését, illetőleg étkezési helyeken történő kiszolgáltatását. E kormányrendelet célzatának kíván minél teljesebb sikert biztosítani a belügyminiszternek a törvényhatóságokhoz intézett 25.538—1915. számú körrendelete. Ebben a miniszter annak az eszmének érdekében indít széleskörű akciót, hogy a hussal való táplálkozást még a kormány részéről megszabott mértéken túl is korlátozzák. Az orvosi tudomány már régen megállapította, hogy a húsétel az emberi szervezet erejének fenntartása és fokozása szempontjából egyáltalában nem nélkülözhetetlen tápszer, sőt ellenkezőleg, éppen a tulnyomóan hussal való táplálkozás az, a mi határozottan káros elváltozásokat idéz elő az emberi szervezetben. Már pedig hazánkban

A galántai ekeversenyen

is újból beigazolódott, hogy a

MACLAREN tulhevitős GŐZEKE

50 és 100 HP nagyságban, a legmodernebb, legszolidabb, legmegbízhatóbb és a leggazdaságosabb szántógép.

Bővebb felvilágosítást úgy ezen kettősrendszerű gőzekéről, valamint a Garrett-féle magajáró, mint a legjobb kivitelű világhírű gőzcséplőkről, gőztereaútról, gőzúthengerekről, stb. szívesen nyújt a magyarországi vezérképviselő

FLEISCHL SAMU cég, Budapest, V., Nádor-u. 28.

a hussal való táplálkozás egészbenvéve nagy túltengést mutat. A belügyminiszter azt a reményét fejezi ki, hogy a közönség nem csak a miniszterium rendeletében meghatározott napokon fog tartózkodni a husételtől, hanem önszántából is még nagyobb mértékben fogja csökkenteni a husfogyasztást. Ez nem nehéz dolog, mert hiszen éppen most, nyáron, van elég zöldség, főzelék és gyümölcs, a mi a húst könnyen nélkülözhetővé teszi. A miniszter elsősorban a törvényhatóságoktól várja, hogy a husfogyasztás korlátozásának eszméjét minél szélesebb körben népszerűsítsék.

A tej. A főváros tanácsa a lakosságnak tejjel való ellátása érdekében újabb két felterjesztéssel fordult a kereskedelemügyi minisztériumhoz. Az első felterjesztés azt kéri, rendelje el a minisztérium, hogy a fővárosi tejkereskedők részére a Máv. vonalain Budapestre felhozott tejet a hideg idő beálltáig megfelelő hűtőkocsikban szállítsák. A Budapestre irányított tejmenyiség jégszükségletének fedezéséről a főváros tanácsa gondoskodni és a jégellátás módozataira nézve tanács a Máv.-val megállapodást óhajt kötni. Másik felterjesztésében azt kéri a tanács az illetékes minisztériumtól, hogy a tejfelhozatal fokozása érdekében tegye lehetővé megfelelő tejmenyiségeknek távolabbi zónákból Budapestre való szállítását. E célra a főváros megfelelő számú hűtőkocsiknak rendelkezésre bocsátását kéri, továbbá azt, hogy ezek a hűtőkocsik ne csak személyvonatokhoz, hanem ott, a hol a menetrend természete megkívánja, a gyorsvonatokhoz is hozzácsatoltassanak és végül, hogy szállítási díjak fejében ebben az esetben csak a személy, illetve tehervonatokra érvényes díjakat számítsák fel. Ily módon a fővárosi tejkereskedők a távolabbi termelőhelyek termékeit is felhasználhatják és lehetővé válik, hogy a fővárosi tejszükséglete megfelelő kielégítést nyerhessen. Hangsúlyozza a felterjesztés, hogy a tejfelhozatal fokozása annál sürgősebb, mert a statisztika szerint ma a Máv. vonalain felszállított tej mennyisége naponként átlag 70—80.000 literrel kevesebb, mint az előző normális esztendőben.

Ajánljuk, hogy alapítsanak a községekben tejszövetkezeteket s ezek küldjék be a tejet a fővárosba és ne készítsenek belőle vaját, sőt hogyha másként nem lehet, a kellő tejmenyiséget összehozni, akkor a meglévő tejszövetkezetek is hagyjanak fel a vajgyártással s küldjék Budapestre a tejet.

A bőrök maximális ára. A hivatalos lap mai száma közli a nyers marha- és lóborókért, valamint a kész marha- és lóborókért követelhető legmagasabb árak újabb megállapításáról a kormány rendeletét, mely július tizenegyedik hatálybalépésével életbe lép. A rendelethez két jegyzék van csatolva, mely öt csoportra osztva állapítja meg a különböző bőrnemek maximális árát. Ugyancsak a hivatalos lap mai száma közli a nyers marha- és a nyers lóborók forgalmáhozatala tárgyában kiadott rendeletet, melynek értelmében mindazok, akik nyers marha- és lóborók terjesztésével vagy eladásával foglalkoznak, kötelesek az ilyen bőrökből július tizenhetedik napján meglévő készletüket ezen a napon a később termelt vagy beszerzett készletüket pedig kéthetenként „A magyar szent korona országainak bőripari központja, mint részvénytársaság” nevű cégnek (Budapest, V., Nádor-utca 12.) a hatóságilag megállapított legmagasabb áraknak megfelelő áron megvételre felajánlani. Ezenkívül rendeletet közöl a hivatalos lap a bőrök olyan anyagokkal való nehezítésének tilalmáról, amelyeket sem a cserzéshez, sem a bőr kidolgozásához nem szükségesek.

Szabad a holland juhkivitel. Hágából írják: Élő juhok kivitelét egyelőre ismét megengedték.

A hizlalók takarmányszükséglete. A magyarországi sertéshizlalás óriási nehézségekkel küzd a háboru kitörése óta: Tizenkettedik hónapja már, hogy a hizlalók alig képesek minimális takarmányhoz jutni, a tengeri szükséglet kielégítése pedig egyenesen leküzdhetetlennek látszó akadályokba ütközik a vezető tényezők közömbössége folytán. Ma az a helyzet, hogy a tengerikészletek még mindig szigorú zár alatt vannak, azokhoz tehát a hizlalók nem juthatnak. Az egyéb takarmánycikkkel a Hadi Termény R. T. rendelkezik, ezeknek megszerzése tehát nagy komplikációkkal jár. Mindeztől eltekintve azonban a hizlalók a legna-

gyobb bizonytalanságban vannak a jövő iránt is, mert nem tudják, hogyan fogják beszerezhetni a hizlaláshoz szükséges tengerit és takarmányfélét. Az Országos Sertéskereskedelmi Egyesület legutóbbi választmányi ülésén foglalkozott e bajokkal és megbizta dr. Pártos Szilárd titkár, hogy a hizlalók sérelmeiről, s a tengerivel és takarmánnyal való ellátásuk egyetlen helyes módjáról, a takarmányellátás központosításáról részletes emlékiratot készítsen, melyet az egyesület a kormányhoz fog felterjeszteni. A mennyiben a kormány nem gondoskodna majd a hizlalók takarmányszükségletének kielégítéséről és nem biztosítaná a közeliellmezés egyik legfontosabb tényezőjének, a sertéshizlalás menetének zavartalanlását, az egyesület országos értekezletet fog egybehívni az ügyben való állásfoglalás végett.

Állatkereskedelmi közlöny. Az Országos Sertéskereskedelmi Egyesület hivatalos lapjának az »Állatkereskedelmi Közlöny«-nek legújabb száma ismét gazdag tartalommal jelent meg. Dr. Pártos Szilárd a tengeri ellátás központosításáról irt nagyobb szabása vezetőcikket. Dr. Beck Salamon fővárosi ügyvéd az élőállatok fuvarozásáról, dr. Müller Menyhért, a munkásbiztosító pénztár jogügyi előadója a munkásbiztosítás és a hizlalók jogi viszonyáról irt érdekes szakcikket, míg dr. Ofner Jenő szemléje a sertésüzlet aktuálisait veszi tollhegyre. A tartalmas rovatokkal, sok apróbb-nagyobb közleménnyel teli lapnak, melynek nivósága és komolysága vezet a magyar szaksajtóban, dr. Ofner Jenő a főszerkesztője, felelős szerkesztője pedig dr. Pártos Szilárd.

Az állati betegségek összegezése július hó 18-án.

A betegség neve	Összesen		A múlt heti állapothoz képest			
	közégszám	advar	3 b	5 b	kevesebb	advar
Lépfene	172	195	11	14	—	—
Veszétség	363	399	10	9	—	—
Takonykór	38	48	—	—	4	2
Ragadós szájszél- és körmfájás	1048	7746	80	493	—	—
Juhhimlő	3	5	—	—	—	—
Ivarszervi hólyagos kiütés	14	92	—	—	5	—
Rühkór	376	759	1	1	—	43
Bivalyvész	25	49	5	10	—	—
Sertésorbáncz	84	263	3	4	—	—
Sertésvész	372	1559	36	239	—	—

Vásári tudósítások.

Sovány sertésárak.
Url Rezső bizományos, VIII., Népszínház-utca 22. Eredeti tudósítás 1915. július 20.
 Ár elősúlyban 4% engedmény.

Vészen átment	60—100 kg. fill.	300—290
" " " " " " " "	100—120 " "	290—280
" " " " " " " "	120—160 " "	280—250
" " " " " " " "	160—200 " "	280—270
Vészen át nem ment	60—100 " "	280—270
" " " " " " " "	100—120 " "	270—270
" " " " " " " "	120—160 " "	270—260
" " " " " " " "	160—200 " "	260—260

Írányzat: lanyha.
Budapesti vágómarhavásár.
 Hivatalos jelentés. 1915. július 22.

Főlhajtás és árak:	I.	II.	V.
82 Bika	230—230	290	180—228
51 Magyar hizott ökör	270—290	—	210—268
145 Tarka hizott ökör	280—316	325	210—278
Magyar legelőmarha	190—230	—	160—188
Boszniai ökör	—	—	—
58 Magyar tehén	—	—	150—286
155 Tarka tehén	—	—	150—270
59 Bivaly	—	—	120—200
20 Növendékmarha	—	—	140—236

570 Eladatlán 41.
 A felhajtás 1007 darabban kisebb volt a multhetninél. Írányzat szilárd, árak emelkedek.

Budapesti szurómarhavásár.
 Hivatalos jelentés. 1915. július 20.

Főlhajtás és árak:	260—270	272—290	230—256
390 Magyar élő borjú	—	—	—
Magyar öltött borjú	—	—	—
Galicziai borjú	—	—	—
Öltött bárány párja	—	—	—
1 Rugott borjú	230—253	—	—
Élő bárány párja	—	—	—
Öltött göbölve	—	—	—
23 Eladatlán.	—	—	—

Írányzat élénk, az árak szilárdak.

Vásári jelentés: Budapesten, 1915. évi július hó 22-én tartott heti lóvásárról. A vásári forgalom közép.

Jegyzetelt jobb minőségű lovakból:	Fel-hajtás	Eladott	Árak kor-ban
a) hátsó	29	19	300 1650
b) könnyebb kocsi (jukker stb.)	73	45	560 800
c) nehezebb kocsi (hintós)	86	41	800 1650
d) igás kocsi (nehéz nyugoti faj)	107	50	800 2900
e) könnyű	97	32	510 680
II. Közép minőségű lovakból:			
a) nehezebb félék (fuvaros ló stb.)	68	43	320 520
b) könnyebb félék (parasztló stb.)	45	19	180 380
III. Alarendelt minőségű lovakból:	138	73	70 500
Összesen	644	322	

Székesfővárosi vágóra vásároltatott 68 darab. 2. Wien-i vágóra vásároltatott — drb. 3. Tulajdonjogra gyanus ló lefoglatatott. — a Ragályos betegségre gyanus ló lefoglatatott — 5. Takonykór miatti a gyepmesterhez küldetett — drb.

Felelős főszerkesztő, kiadótulajdonos: **ORDÓDY LÁSZLÓ.**
 Szerkesztő: **FEHÉR ZOLTÁN.**

Cséplési idényben
BENZOLINE
 a stabilmotor új hajtóereje.
Teljes pótlék
benzin helyett.
BENZOLINE nem esik pénzügyi hivatalos ellenőrzés alá, beszerzésére nem kell hatósági vagy hatonai engedély.
BENZOLINE azonnal a legnagyobb mennyiségben szállítható.
Néhány vélemény:
Főhercegi uradalmi igazgatóság.
 Magyaróvár, 1915 június 14.
M. Eifer urnak, Wien.
 A f. évi április 30-án rendelt benzolinnal nagyon meg voltunk elégedve és kérünk 18 barrel benzolint a kapott minőségben részünkre megküldeni.
 Küldjenek azonnal 15.000 kiló benzolint gyorsárunk.
Vártüzerség, 5. sz. zászlóalj, Trentó.
Stablimento Technico Triestinó.
Megrendelő-lap 10927/10998. sz.
M. Eifer urnak, Wien.
 Április hó 10-én eszközölt megrendeléshez hasonlólag 10 barrel benzolinnal.
Dr. Alberti, Wolf és társa.
 Kereskedelmi kertészet, Lajta-Sz.-Miklós,
 1915 május 12.
M. Eifer urnak, Wien.
 B. levelére vonatkozólag értesítjük, hogy a benzolinnal nagyon meg voltunk elégedve, nagyon szépen dolgozik, takarékos.
Kargl Th. Waidhofen.
 Ybsz, 1915 május 12.
M. Eifer urnak, Wien.
 Miután a küldött benzolint alaposan kipróbáltam, értesíthetem, hogy nagyon meg vagyok elégedve. Benzolin tulajdonságánál fogva nem képez kormot, könnyen gyulad, erős feszítőereje van és ideális hajtóerő.
M. Eifer urnak, Wien.
 Szívesen igazolom, hogy az Ön által kapott benzolinnal nagyon meg vagyok elégedve. War-chalovszky-motorem kifogástalanul dolgozik vele.
Georgievits Dusan,
 keresk. kertészet, Pozsony.
BENZOLINE kizárólag vas-hordókban 150 kg. tartalommal szállítatik.
ELFER M.
Wien, I., Krügerstrasse 3.

KEMNA FORRÓGŐZEKÉI

szabadalmazott

SCHMIDT mérnökdoktor hirneves füstöső-tulhevitőjével.

Minden más nedvesgőz-, compound- vagy compound-tulhevitett **rendszert** úgy **teljesítő-képesség**, mint **tartósság** tekintetében **messze felülmulnak** és **lényegesen kevesebb szén** fogyasztanak.

Referenciákkal, kimerítő felvilágosításokkal és költségvetésekkel szolgál:

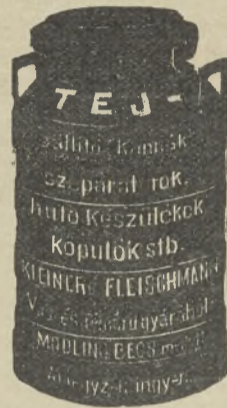
KEMNA J. BUDAPEST, VI., Vilmos császár-ut 51. Sürgőnyezim: Kemna, Budapest. Telefon 91-21.

KÉRJEN
MUTATVÁNYSZÁMOT
a **Gazdasági**
Lapokból..
modern-független-
gazdasági-szaklap
BUDAPEST
VIII. k. József-u. 15sz.

Hirdetések

felvétetnek a kiadóhivatalban: Budapest, VIII., József-utca 15. szám alatt.

Név és védjegy Törvényes szabadalom.

Reitter Oszkár

nagybecskereki főkapitány és fajbaromfi tenyésztőnek nagyszerű találmánya

a „PATKÁNIN”

patkányirtó szer (nem mérge) mely emberre és házi állatokra nem ártalmas.

1 adag ára 2 korona mely elegendő körülbelül 120 patkány kiirtásához.

Minden adaghoz használati utasítás van mellékelve.

A biztos eredményért jótállás!

Ismertető prospektust, melyben le van írva, hogy különféle gazdaságban hány adag használandó. Kérésre ingyen küld Reitter Oszkár főkapitány Patkánin gyárának vezetőse Nagybecskereken.

szőlő trágyázása.

Irta **ORDÓDY LAJOS.**
Ara 3 korona.

Ajánlott küldéssel **3.45 K.**
Utánvétellel küldve **3.65 K.**

Gyakorlati utmutatás arra, hogy miként kell a szőlőket istálló- és műkereskedelmi trágyákkal úgy trágyázni, hogy a legjobb terményt a legnagyobb mennyiségben elérhessük.

Megszerezhető a

Gazdasági Lapok

kiadóhivatalában

Budapest, József-utca 15.

HIRDETÉSEK felvétetnek a kiadóhivatalban: Budapest, VIII., József-utca 15.

Legjobb minőségű impregnált szövetből készült
UJ

KÖLCSÖNPNONYVÁK

Egy idényre, azonnali szállítástól november 15-ig.

8×12 méteres méretben, darabonként K 200.—

6×8 „ „ „ K 100.—

Három idényre bérelve: azonnali szállítástól 1917 november 15-ig.

8×12 méteres méretben, darabonként K 390.—

6×8 „ „ „ K 195.—

Gabonabehordáshoz uj nyers ponyvák

kölcsöndija darabonként

3×4 méteres méretben, napi bér 40 fillér

4×5 „ „ „ „ 60 fillér

Összes árak helyt raktáramon értetődnek. A kölcsöndijak a kazalponyvák odaérkezése után azonnal előre, a behordóponyvák kölcsöndija a ponyvák visszaküldésekor utólag fizetendők.

FENYŐ BÉLA

Megvételre:

1 db uj **8×12 méteres kazalponyva** K 500.—

1 „ „ **6×8** „ „ K 250.—

1 „ „ **3×4** „ **behordóponyva** K 38.—

1 „ „ **4×5** „ „ K 68.—

azonnali készfizesítés ellenében.

Fapeczkes kévekötelek

140 cm. hosszúságban 1000 darabonként K **25.—**
helyt raktáramon utánvétellel.

Budapest, V., Csáky-utca 34.

Telefon interurbán: 121-64.